

Skript

HISTORISCH TIJDSCHRIFT

Recensie: *The Habsburgs*. Van wereldmacht tot legende

Auteur: Esmee Slutter

Verschenen in *Skript Historisch Tijdschrift*, jaargang 43.1, 62-63.

© 2021 Stichting Skript Historisch Tijdschrift, Amsterdam

p-ISSN: 0165-7518

e-ISSN: 3051-2506

Skript Historisch Tijdschrift is een onafhankelijk wetenschappelijk blad dat viermaal per jaar verschijnt. De redactie, bestaande uit studenten en pas afgestudeerden, wil bijdragen aan actuele historische debatten, en biedt getalenteerde studenten de kans om hun werk aan een breder publiek te presenteren.

DE HABSBURGERS: VAN WERELDMACHT TOT LEGENDE

In *The Habsburgs. The Rise and Fall of a World Power* betreedt Martyn Rady de rijke geschiedenis van een van Europa's bekendste adellijke geslachten, namelijk die van de Habsburgers. Als in Centraal-Europa gespecialiseerde historicus heeft Rady meerdere werken geschreven over de geschiedenis van Hongarije, maar heeft hij ook geschreven over onderwerpen zoals de Hussieten, vampirisme en keizer Karel V. Het doel van *The Habsburgs* is volgens Rady om een duidelijk beeld te schetsen van het rijk van de Habsburgers en hun manier van regeren, maar ook om weer te geven hoe de Habsburgers door de jaren heen werden voorgesteld door omstanders en wat de dynastieke doelen, projecten en mislukkingen waren.

Het boek is een overzichtswerk dat teruggaat op het prille begin van Huis Habsburg tot aan het uiteenvallen van het laatste Habsburgse Rijk in 1918. In 29 behapbare hoofdstukken verdeelt Rady de kleine negenhonderd jaar aan geschiedenis chronologisch. Rady neemt de lezer mee in de ontwikkeling van het Huis Habsburg. Het werk is nagenoeg te verdelen in twee belangrijke onderwerpen: het verkrijgen en het consolideren van de macht en het langzaam afbrokkelen van deze macht tot aan het vallen van het laatste rijk. Naast deze twee hoofdthema's

besteedt Rady ook aandacht aan onderwerpen als de opkomst van het protestantisme, de contrareformatie en de daarmee opkomende Barok, de koloniale gebieden, alchemisme, vampirisme en de rol van vrouwen in de dynastie. Ieder hoofdstuk eindigt met een korte conclusie waarin wordt besproken wat de ontwikkeling van de hoofdthema's en de bijkomstigheid van de andere onderwerpen voor gevolg hadden voor de Habsburgse dynastie en de ontwikkeling daarvan.

Rady classificeert de Habsburgers als een wereldmacht, zoals ook terugkomt in de titel. Deze classificatie is gebaseerd op de omvang van het gebied dat de Habsburgers in handen hadden, waardoor ze zichzelf zagen als de opvolgers van de Romeinse keizers en van Karel de Grote. Het toe-eigenen van deze nalatenschap zorgde er onder meer voor dat ze te allen tijde hun macht groot wilden houden. Het boek eindigt uiteindelijk met het uiteenvallen van die macht. Rady concludeert dat dit kwam omdat het Habsburgse rijk zich teveel had gemengd in de Eerste Wereldoorlog en daarmee het lot van het rijk in de handen van Duitsland had gelegd. De opkomst van het nationalisme en het wegvallen van de centraliserende rol van de Habsburgse dynastie zorgden er aan het eind van de oorlog voor dat het een onbegonnen zaak was om de uiteengevallen

The

HABSBURGS

THE RISE AND
FALL OF A
WORLD
POWER

Martyn Rady, *The Habsburgs. The Rise and Fall of a World Power*, Allen Lane, 2020, ISBN: 978-0-241-33262-7; hardcover; 397 pagina's; € 23,99

gebieden van het rijk nog samen te brengen. Zo kwam er uiteindelijk een einde aan de wereldmacht die de dynastie ooit was.

Omdat Rady elk hoofdstuk duidelijk heeft afgebakend, is het mogelijk het boek ook te raadplegen wanneer men enkel meer informatie wil over een specifieke periode of persoon. Deze afbakening zorgt er daarnaast ook voor dat het geheel overzichtelijk blijft. Het beknopt beschrijven van zo'n lange geschiedenis brengt echter ook het gevaar met zich mee dat het verhaal een opsommend karakter krijgt, vooral omdat Rady veel verschillende type onderwerpen (afkomstig uit de politieke-, culturele-, economische- en religieuze geschiedenis) aan bod laat komen binnen één hoofdstuk. Ook de hoeveelheid verschillende namen zorgt soms voor verwarring, maar dit zal niet anders zijn in andere dynastieke overzichtswerken. De verschillende type onderwerpen zorgen er

echter ook voor dat het een divers en gebalanceerd werk is en dat Rady hiermee nagenoeg alle belangrijke gebeurtenissen in de lange geschiedenis heeft kunnen aanstippen. Hiermee is het boek zowel een aanbeveling voor experts, als voor diegenen die een eerste indruk willen krijgen van de Habsburgers.

Rady eindigt *The Habsburgs* met het uiteenvallen van Oostenrijk-Hongarije, maar plakt daar nog een alles overkoepelende conclusie aan vast waar hij nog een andere Habsburger bespreekt. De in 2011 overleden Otto van Habsburg-Lotharingen was de laatste kroonprins van het Habsburgse rijk, maar kwam door het uiteenvallen van het rijk niet toe aan een rol van keizer. In plaats daarvan ging hij de politiek in en werd hij verkozen tot lid van het Europees Parlement. In de conclusie benadrukt Rady ook de nalatenschap van de Habsburgers. Niet alleen in de vorm van nageslacht of in de literatuur, maar ook in bijvoorbeeld de architectuur en enorme kunstcollecties die ze opbouwden in hun hoogtijdagen. Door het beschrijven van deze onvergetelijke dynastie draagt Rady bij aan de vastlegging van de grote dynastieën die Europa in de jaren heeft gekend en die tot op de dag van vandaag nog steeds belangrijk zijn in hun nalatenschap.■

Esmee Slutter behaalde in 2020 haar bachelor Geschiedenis aan de Radboud Universiteit binnen de richting cultuurgeschiedenis en studeert sinds 2019 Russische Studies aan de Universiteit van Leiden. Haar interesse ligt bij de politieke cultuur van de grote Europese dynastieën.